

BACHELOROPLEIDING
COMMUNICATIE- EN
INFORMATIEWETENSCHAPPEN
FACULTEIT GEESTESWETENSCHAPPEN
UNIVERSITEIT UTRECHT

QANU
Catharijnesingel 56
PO Box 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: +31 (0) 30 230 3100
E-mail: support@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0717

© 2019 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUDSOPGAVE

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDING COMMUNICATIE- EN INFORMATIEWETENSCHAPPEN VAN DE UNIVERSITEIT UTRECHT	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDINGEN.....	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING	5
SAMENSTELLING VAN HET PANEL.....	5
WERKWIJZE VAN HET PANEL	6
SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL	9
BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING	11
BIJLAGEN	21
BIJLAGE 1: BEOOGDE LEERRESULTATEN	23
BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN HET PROGRAMMA	24
BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA	27
BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN	28

Dit rapport is vastgesteld op 9 juni 2019

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDING COMMUNICATIE- EN INFORMATIEWETENSCHAPPEN VAN DE UNIVERSITEIT UTRECHT

Dit rapport volgt het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. september 2016).

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDING

Bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen

Naam van de opleiding:	Communicatie- en Informatiewetenschappen
CROHO-nummer:	56826
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	-
Locatie:	Utrecht
Variant:	voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Vervaldatum accreditatie:	29/06/2020

Het bezoek van het visitatiepanel Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies (CIW & Media) aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit Utrecht vond plaats op 23 en 24 januari 2019.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING

Naam van de instelling:	Universiteit Utrecht
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	positief

SAMENSTELLING VAN HET PANEL

De NVAO heeft op 20 augustus 2018 ingestemd met de samenstelling van het panel. Het panel dat de bachelor- en de masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen en de masteropleiding Mediastudies beoordeelde, bestond uit:

- Em. prof. dr. C.J.M. (Carel) Jansen, emeritus hoogleraar Communicatie- en Informatiewetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen [voorzitter];
- Prof. dr. D. (Daniël) Biltereyst, gewoon hoogleraar Film- en Mediastudies aan de Universiteit Gent en directeur van het Centre for Cinema and Media Studies;
- Em. prof. dr. P. C. (Peter) Neijens, emeritus hoogleraar Communicatiewetenschap, in het bijzonder persuasieve communicatie, aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. G. (Geert) Jacobs, gewoon hoogleraar Language for Specific Purposes en hoofd van de afdeling Linguïstiek aan de Universiteit Gent;
- Dr. B. (Bert) Pol, oprichter en managing partner van Tabula Rasa, een organisatie gespecialiseerd in gedragsverandering en communicatie;
- M. (Monique) Kloosterman BA, masterstudent Communicatiekunde aan de Rijksuniversiteit Groningen [student-lid].

Het panel werd ondersteund door drs. Linda te Marvelde, die optrad als secretaris.

WERKWIJZE VAN HET PANEL

De beoordeling van de bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit Utrecht was onderdeel van de visitatiegroep Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies. Van oktober 2018 tot en met mei 2019 beoordeelde het panel in totaal 23 opleidingen aan 9 universiteiten. Het cluster bestond uit de volgende deelnemende instellingen: Erasmus Universiteit Rotterdam, Maastricht University, Radboud Universiteit, Rijksuniversiteit Groningen, Tilburg University, Universiteit van Amsterdam, Universiteit Leiden, Universiteit Utrecht en Vrije Universiteit Amsterdam.

Het cluster Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies heeft de logistieke en praktische begeleiding van de visitatie en de rapportage uitbesteed aan evaluatiebureau QANU.

Dr. Irene Conradie begeleidde het cluster als coördinator van QANU. Zij trad op als secretaris bij de bezoeken aan de Universiteit Leiden en de Universiteit van Amsterdam. De overige bezoeken werden begeleid door onafhankelijke, door de NVAO-gecertificeerde secretarissen: drs. Renate Prenen bij de bezoeken aan Maastricht University, Radboud Universiteit, Rijksuniversiteit Groningen en Vrije Universiteit Amsterdam; drs. Linda te Marvelde bij de bezoeken aan Erasmus Universiteit Rotterdam, Tilburg University en Universiteit Utrecht.

Het visitatiepanel

Bij de samenstelling van het visitatiepanel werd rekening gehouden met de expertise, beschikbaarheid en onafhankelijkheid van de panelleden. Het visitatiepanel bestond uit de volgende leden:

- Prof. dr. D. (Daniël) Biltereyst, gewoon hoogleraar Film- en Mediastudies aan de Universiteit Gent en directeur van het Centre for Cinema and Media Studies [voorzitter / vicevoorzitter];
- Em. prof. dr. C.J.M. (Carel) Jansen, emeritus hoogleraar Communicatie- en Informatiewetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen [voorzitter / vicevoorzitter];
- Em. prof. dr. P.C. (Peter) Neijens, hoogleraar Communicatiewetenschap, in het bijzonder persuasieve communicatie, aan de Universiteit van Amsterdam [vicevoorzitter];
- Em. prof. dr. J.L.H. (Jo) Bardoel, emeritus hoogleraar Journalistiek en Media aan de Radboud Universiteit Nijmegen;
- Prof. dr. W. (Wilco) Hazeleger, bijzonder hoogleraar Klimaatdynamica en directeur/CEO van het Netherlands eScience Center;
- Prof. dr. O.M. (Odile) Heynders, hoogleraar Vergelijkende literatuurwetenschap aan Tilburg University;
- Prof. dr. J.C. (Jaap) de Jong, hoogleraar Journalistiek en Nieuwe Media en voorzitter van de opleiding Media Studies aan de Universiteit Leiden;
- Prof. dr. G. (Geert) Jacobs, hoogleraar Language for Specific Purposes en hoofd van de vakgroep Taalkunde aan de Universiteit Gent;
- Dr. J. (Joyce) Karreman, universitair docent Communicatiewetenschap aan de Universiteit Twente;
- Drs. J. (Judith) Mulder, mede-oprichter en directeur van firMM information + service design;
- Drs. M. (Maike) Olij, zelfstandig journalistiek adviseur en media innovator;
- Prof. dr. S. (Steve) Paulussen, hoofddocent Media en Journalistiek aan de Universiteit Antwerpen;
- Prof. dr. P.P.R.W. (Patricia) Pisters, hoogleraar Filmwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam;
- Dr. B. (Bert) Pol, oprichter en managing partner van Tabula Rasa, een organisatie gespecialiseerd in gedragsverandering en communicatie;
- Dr. E.M.C. (Els) van der Pool, lector Human Communication Development aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen;
- Dr. M. (Mir) Wermuth, oprichter en eigenaar van Blinkering, een organisatie in programmamanagement in de creatieve industrie;

- Drs. G. (Gaby) Wijers, directeur van LIMA, een internationaal platform voor duurzame toegang tot mediakunst;
- M. (Monique) Kloosterman BA, masterstudent Communicatiekunde aan de Rijksuniversiteit Groningen [student-lid];
- A. (Aimée) Overhof BA, onlangs afgestudeerd bij de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen aan Tilburg University [student-lid];
- B.D.H. (Biba) Becker, bachelorstudent Online Culture aan Tilburg University [student-lid].

Voor elk bezoek is een (sub)panel samengesteld, gebaseerd op de expertise en beschikbaarheid van de panelleden en rekening houdend met mogelijke belangenverstrengeling.

Vorbereiding

Op 20 augustus 2018 vond met de roulerende voorzitters en vicevoorzitter (prof. dr. Daniël Biltereyst, em. prof. dr. Carel Jansen, en prof. dr. Peter Neijens) een uitgebreid vooroverleg plaats. Hierin informeerde de projectcoördinator hen over de taakstelling en werkwijze van het panel in het algemeen en de rol van de voorzitter in het bijzonder. Het panel hield een startvergadering op 20 augustus 2018, waarin de beoordelingskaders, het visitatieproces en de planning aan bod kwamen. Tevens werd een werkwijze voor de visitaties afgesproken. Daarbij is expliciet gesproken over de uitgangspunten: een werkwijze die uitgaat van vertrouwen in de bestaande kwaliteit en een houding die past bij collegiale toetsing.

Ter voorbereiding op de visitatie van de Universiteit Utrecht stelde de projectcoördinator een bezoekprogramma op in overleg met de contactpersonen van de faculteit. De faculteit selecteerde vervolgens voor elke gespreksronde representatieve gesprekspartners. Het bezoekprogramma voor de Universiteit Utrecht is in dit rapport opgenomen als bijlage 3.

De bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen schreef ter voorbereiding op de visitatie een zelfevaluatie-rapport. Deze zelfevaluatie werd na ontvangst door de projectcoördinator gecontroleerd op kwaliteit en volledigheid, en vervolgens doorgestuurd aan de panelleden. De panelleden bestudeerden de zelfevaluatie en bijlagen, en formuleerden op basis hiervan vragen ter voorbereiding op het bezoek. Ook formuleerden de panelleden per opleiding punten die hun in positieve zin opvielen en punten voor verbetering.

Naast het zelfevaluatie-rapport bestudeerde het panel een selectie van eindwerken. In samenspraak met de voorzitter van het panel selecteerde de projectcoördinator voor de bacheloropleiding een steekproef van vijftien eindwerken (scripties). Deze eindwerken werden gekozen uit een lijst van afgestudeerden over het voorgaande studiejaar. Daarbij hielden de projectcoördinator en de voorzitter rekening met een evenwichtige spreiding in cijfers en beoordelaars. Bij de scripties ontving het panel ook de beoordelingsformulieren die door de examinatoren waren ingevuld.

Bezoek

Het visitatiebezoek aan de Universiteit Utrecht vond plaats op 23 en 24 januari 2019. Bij de start van het bezoek hield het panel een vooroverleg waarin de eerste bevindingen, vragen en aandachtspunten werden besproken en waarin het panel afspraken maakte over de taakverdeling. De panelleden bespraken ook hun bevindingen ten aanzien van de (beoordeling van) de bestudeerde scripties. Tijdens het bezoek bestudeerde het panel onderwijs- en toetsmateriaal van de opleidingen (zie Bijlage 4 voor een overzicht). Het panel sprak met studenten en docenten - waaronder leden van de opleidingscommissie, het management en verantwoordelijken, alumni en vertegenwoordigers van de examencommissie.

Het panel gebruikte het laatste deel van het bezoek voor een intern overleg om de voorlopige bevindingen vast te stellen. Ter afsluiting gaf de voorzitter een publieke mondelinge toelichting, waarin hij de belangrijkste observaties van het panel bekendmaakte.

Rapportage

De secretaris schreef een conceptrapport op basis van de bevindingen van het panel en legde dat vervolgens voor aan de projectcoördinator voor een collegiale toets. Daarna vroeg de secretaris de panelleden om het rapport te bekijken en van feedback te voorzien. Na verwerking van de feedback en na akkoord van het panel stuurde de coördinator het rapport naar de faculteit met het verzoek om feitelijke onjuistheden te melden. De feitelijke onjuistheden werden na overleg tussen de coördinator en de voorzitter door de secretaris gecorrigeerd. Vervolgens werd het rapport door het panel vastgesteld en toegestuurd aan de Faculteit Geesteswetenschappen en aan het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht.

Consistentie en ijking

De consistentie in de beoordeling werd op diverse manieren geborgd:

1. Het panel werd zodanig samengesteld dat de voorzitter en/of een aantal panelleden bij meerdere visitatiebezoeken aanwezig was/waren;
2. De coördinator was aanwezig bij het opstellen van de voorlopige bevindingen aan het eind van elk bezoek;
3. Er vonden twee ijkingsoverleggen plaats, tussentijds op 13 februari 2019 en na afloop van de visitaties op 28 mei 2019. Hierin bespraken de (vice)voorzitters (op 13 februari m.u.v. em. prof. Carel Jansen vanwege familieomstandigheden) en de coördinator de onderbouwing van de gegeven en nog te geven oordelen.

Definitie oordelen

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO heeft het panel de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden en de opleiding als geheel gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een Associate Degree-programma, bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de basiskwaliteit en vertoont tekortkomingen op meer aspecten.

Voldoende

De opleiding voldoet over de volle breedte van de standaard aan de basiskwaliteit.

Goed

De opleiding steekt systematisch uit boven de basiskwaliteit.

Excellent

De opleiding steekt systematisch ver uit boven de basiskwaliteit en geldt als een internationaal voorbeeld.

SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL

Beoogde leerresultaten

Het panel beoordeelt de beoogde leerresultaten (hierna: eindkwalificaties) van de opleiding wat betreft niveau en oriëntatie als passend voor een wetenschappelijke bacheloropleiding en het meent dat ze voldoen aan de (inter)nationaal gestelde eisen van het beroepenveld en het vakgebied. Bovendien beschrijven ze duidelijk wat de opleiding verwacht van haar afgestudeerden.

De vernieuwde opleidingsvisie en eindkwalificaties zijn middels een zorgvuldig proces tot stand gekomen, waardoor ze breed gedragen zijn door alle betrokkenen. Het panel heeft waardering voor de inspanningen die zijn geleverd om de docenten uit verschillende departementen en hun expertises verder te integreren. Het panel geeft de opleiding ter overweging mee om bij het onderhoud van de visie en de eindkwalificaties (en het programma) het (inter)nationale beroepenveld explicieter te gaan betrekken dan nu het geval is.

Onderwijsleeromgeving

Het panel beoordeelt het curriculum als een goed gestructureerd programma dat studentvriendelijk is ingericht en voldoende mogelijkheden biedt tot verdieping. Het panel noemt de (brede) aandacht voor professionele toepassing als positief punt. Het is van oordeel dat de eindkwalificaties binnen het curriculum van de opleiding kunnen worden gerealiseerd. Er is sprake van een duidelijke niveauopbouw en de leerdoelen van de afzonderlijke vakken werken toe naar de uiteindelijke eindkwalificaties. Het programma is coherent en de onderdelen zijn op elkaar afgestemd. Het panel plaatst wel een kanttekening bij het gebrek aan parallelie tussen de verdiepingsvakken. De mate van verdieping en het niveau dat de studenten bereiken bij bepaalde eindkwalificaties zijn afhankelijk van het gekozen verdiepingspakket. Daarom adviseert het panel de opleiding het (te bereiken) niveau scherp in de gaten te houden, met name met het oog op mogelijke doorstroom naar een vervolgopleiding.

Het panel concludeert dat er sprake is van een betrokken team dat de opleiding vormgeeft en uitvoert. De docenten beschikken over alle deskundigheden die de opleiding nodig heeft om het programma uit te voeren. Zij vertegenwoordigen een breed scala aan expertises, zijn gemotiveerd en enthousiast. Hierbij tekent het panel wel aan dat docenten onder druk staan door een hoge werkdruk en veel tijdelijke aanstellingen. Dit probleem staat scherp op de radar van verschillende betrokkenen en de aanpak ervan heeft hoge prioriteit. Het panel onderstreept het belang van goede oplossingen voor deze problematiek.

Het panel merkt op dat de opleiding de afgelopen jaren met succes heeft gewerkt aan het samenbrengen van expertises en docenten uit verschillende departementen, leidend tot een vernieuwd en breed gedragen programma. De voorinschrijvingen stijgen gestaag en studenten zijn tevreden over hun programma. Ze zijn te spreken over de inhoud, de gehanteerde werkvormen, de studeerbaarheid, en de kwaliteiten van hun docenten.

Toetsing

Het panel heeft nagegaan of de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding gebruik maakt van een recent en deugdelijk toetsplan. De opleiding zet diverse toetsvormen in die aansluiten bij de beoogde eindkwalificaties. Studenten laten weten tevreden te zijn met de ontvangen feedback. Het panel is ook te spreken over de borging van de toetskwaliteit doordat vooraf bij iedere toets het vierogenprincipe wordt toegepast, en over de controle van de examencommissie achteraf.

De procedures rond de beoordeling van de eindwerken zijn in beginsel adequaat, maar het gebruik van het beoordelingsformulier kan verbeterd worden. De ijkessies zijn zinvol om tot een gedeeld normkader te komen bij de docenten met verschillende expertises en achtergronden. Het panel zou het waarderen als docenten met verschillende expertises en achtergronden ook bij de beoordeling van eindwerken meer met elkaar zouden gaan samenwerken. Het panel is positief over het

functioneren van de examencommissie. De invoering van een stevige, verplichte plagiaatdetectie-procedure (die ook actief gecontroleerd wordt op naleving) voor eindwerken en grote opdrachten is een aanbeveling van het panel.

Gerealiseerde leerresultaten

Het panel bestudeerde voorafgaand aan het bezoek vijftien eindwerken uit de verschillende verdiepingspakketten (inclusief beoordelingen). De bestudeerde producten tonen naar het oordeel van het panel voldoende de realisatie van de beoogde eindkwalificaties. Het panel heeft sterke en ook minder sterke eindwerken aangetroffen. Bij de sterke eindwerken trof het panel interessante onderwerpen, relevant en degelijk uitgevoerd onderzoek, en fraai gestructureerde en helder geschreven werken aan. Bij een aantal kwantitatief georiënteerde scripties sprak het panel met lof over de verfijndheid van de statistische analyses. De werken die het panel als minder sterk kwalificeert, toonden over het algemeen slordigheden in de rapportering, zwakte in de structuur, en riepen vragen op rond de gekozen en toegepaste methode.

Het panel stelt ook vast dat alumni voldoende baat hebben bij de opleiding en goed zicht hebben op de sterke en zwakkere punten van de opleiding. De opleiding kan hier haar voordeel mee doen door deze groep structureler te betrekken bij het onderhouden en verbeteren van haar kwaliteit.

Het panel beoordeelt de Standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing	voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter, em. prof. dr. Carel Jansen, en de secretaris, drs. Linda te Marvelde, van het panel verklaren hierbij dat alle panelleden kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 9 juni 2019

BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen (CIW) richt zich op het beschrijven en verklaren van communicatie en mediagebruik vanuit een functioneel kader. Mensen communiceren en gebruiken media om een bepaald doel te bereiken: ze willen anderen beïnvloeden of zich informeren, vermaken, of groepsnormen bekrachtigen. De mate waarin die doelen worden bereikt, hangt af van een complex van factoren. In de Utrechtse CIW-opleiding staan vier factoren centraal: (1) de kenmerken van de (multimodale) boodschap, (2) de eigenschappen van het medium, (3) de politieke, economische en culturele context waarin communicatie en mediagebruik plaatsvinden, en (4) de psychologie van het individu.

De opleiding combineert een taal- en sociaalwetenschappelijke benadering met een cultuurwetenschappelijke benadering. Hiermee wil de opleiding een brede visie op communicatie en mediagebruik bij haar studenten ontwikkelen. De combinatie van de twee benaderingen is volgens de opleiding wat haar onderscheidt van soortgelijke opleidingen in Nederland. De opleiding wil haar studenten kennis laten maken met beide benaderingen waardoor ze oog krijgen voor de verschillen in de aard van de vragen die centraal staan en voor de sterke en zwakke punten van de verschillende methoden die worden ingezet om deze vragen te beantwoorden.

De visie van de opleiding zoals hierboven beschreven is kortgeleden ontwikkeld (oktober 2015 tot maart 2016). Hierbij is nagegaan hoe de betrokken departementen (Talen, Literatuur en Communicatie, en Media- en Cultuurwetenschappen) hun expertises op een meer samenhangende wijze kunnen combineren. De beoogde leerresultaten (hierna: eindkwalificaties) van de opleiding zijn op basis van deze herijkte visie opnieuw geformuleerd (zie Bijlage 1). Het (docenten)team, studenten, alumni, en externe onderwijskundige experts zijn betrokken geweest bij de herijking van de visie, eindkwalificaties en het programma. Door de afstemming met alumni die werkzaam zijn in het beroepenveld heeft er volgens het panel ook indirecte afstemming met het afnemend veld plaats gevonden.

Het panel heeft de doelstelling en eindkwalificaties van de bacheloropleiding bestudeerd en heeft vastgesteld dat het niveau, de oriëntatie en de inhoud van de eindkwalificaties voldoen aan de algemene, internationaal geaccepteerde eisen die gesteld worden aan een wo-bacheloropleiding, zoals beschreven in de Dublin-descriptoren. Het panel onderschrijft de argumentatie van de opleiding dat de eindkwalificaties rond kennis en inzicht in de hierboven genoemde factoren van belang zijn voor een adequate beschrijving en verklaring van het onderzoeksobject. Daarnaast reflecteren de eindkwalificaties het belang van inzicht in de geschiktheid van een variëteit van methoden voor het verzamelen van verschillende soorten kennis. Uit de eindkwalificaties blijkt verder dat de verwerving van vaardigheden centraal staat die het de studenten mogelijk maken om onder begeleiding onderzoek te doen naar (voor communicatie en mediagebruik) relevante fenomenen en daarover op adequate wijze te rapporteren. Daarnaast moeten afgestudeerden in staat zijn om hun kennis en inzicht toe te passen in relevante professionele contexten waar het advisering of het daadwerkelijk ontwikkelen van communicatieproducten betreft. Ten slotte laten de twee zogenaamde attitude-eindkwalificaties zien dat afgestudeerden in staat moeten zijn om op beredeneerde wijze een oordeel te vormen over voor het vakgebied én het onderzoek relevante aspecten.

Overwegingen

Het panel beoordeelt de beoogde leerresultaten van de opleiding wat betreft niveau en oriëntatie als passend voor een wetenschappelijke bacheloropleiding en het meent dat ze voldoen aan de (inter)nationaal gestelde eisen van het beroepenveld en het vakgebied. Bovendien beschrijven ze duidelijk wat de opleiding verwacht van haar afgestudeerden.

De vernieuwde opleidingsvisie en eindkwalificaties zijn middels een zorgvuldig proces tot stand gekomen, waardoor ze breed gedragen zijn door alle betrokkenen. Het panel heeft waardering voor de inspanningen die zijn geleverd om de docenten uit verschillende departementen en hun expertises verder te integreren. Het panel geeft de opleiding ter overweging mee om bij het onderhoud van de visie en de eindkwalificaties (en het programma) het (inter)nationale beroepenveld explicieter te gaan betrekken dan nu het geval is.

Conclusie

Bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen: het panel beoordeelt Standaard 1 als 'voldoende'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De driejarige bacheloropleiding (180 EC) bestaat uit 1) een major (105 EC) met verplichte vakken die door alle studenten worden gevolgd, 2) vrij in te vullen profileringsruimte (45 EC), en 3) verdiepingspakketten (30 EC) die studenten kunnen kiezen om zich verder te bekwamen in één (of twee) van de vier stromingen in het programma. Studenten kunnen kiezen uit de volgende verdiepingspakketten:

- Digitale Communicatie
- Media, Communicatie & Markt
- Communicatie, Organisatie & Interactie
- Cultuur, Communicatie en Diversiteit

In bijlage 1 is een schematisch overzicht van het programma en een nadere toelichting op de verdiepingspakketten opgenomen.

Programma: algemene indruk

Het panel heeft het programma bestudeerd en beoordeelt het als een goed gestructureerd programma dat studentvriendelijk is ingericht en voldoende mogelijkheden biedt tot verdieping. Het panel noemt de (brede) aandacht voor professionele toepassing als positief punt. Hierbij geeft het de cursussen *Psychologie van de Communicator*; *Face-to-Face Communicatie*; *Schrijven, Redeneren & Presenteren*, en *Informatiekunde* als voorbeelden. Het panel merkt verder op dat de opleiding de afgelopen jaren met succes heeft gewerkt aan het samenbrengen van expertises en docenten uit verschillende departementen leidend tot een vernieuwd en breed gedragen programma. Dit is een compliment waard. De voorinschrijvingen stijgen gestaag en studenten zijn tevreden over hun programma. Ze zijn te spreken over de inhoud, de gehanteerde werkvormen, de studeerbaarheid, en de kwaliteiten van hun docenten.

Curriculum

Het eerste jaar bestaat uit twee basispakketten die elk vier cursussen van 7,5 EC omvatten. Studenten maken in het eerste jaar kennis met de centrale concepten in het CIW-programma, leren omgaan met wetenschappelijke literatuur, voeren de eerste eenvoudige onderzoeken uit en rapporteren daarover. Ze leren de communicatieadviespraktijk kennen en moeten een beredeneerd standpunt innemen over een communicatie- of mediavraagstuk. Het jaar biedt volgens het panel een goed overzicht van de inhoud van het veld en van verschillende methoden. Het panel vindt de

programmering van het eerste studiejaar in principe een goede basis bieden om aan het einde van dit jaar een keuze voor een verdiepingspakket te kunnen maken. De keuze voor een verdiepingspakket is cruciaal omdat studenten hiermee voorsorteren op doorstromen naar een masteropleiding of de arbeidsmarkt. Omdat studenten zo vroeg in de opleiding moeten kiezen voor een verdiepingspakket, is goede voorlichting belangrijk. De opleiding spant zich in om studenten adequaat voor te lichten, maar het panel denkt dat hier nog een tandje bij kan.

In het tweede jaar volgen alle studenten twee zogenaamde academische context-cursussen: 1) *Informatiekunde* en 2) *Schrijven, Redeneren & Presenteren*. Deze laatste cursus bouwt voort op de schrijfervaringen opgedaan in het eerste jaar, maar bereidt studenten ook voor op het schrijven van het eindwerk (scriptie). De opleiding is bijna helemaal Nederlandstalig en goede taalvaardigheid is van wezenlijk belang. Het panel heeft daarom stilgestaan bij de keuze van de opleiding om het schrijfonderwijs (pas) vanaf het tweede jaar expliciet aan te bieden. De opleiding heeft het panel laten weten dat er bewust voor is gekozen om schrijfvaardigheid in het eerste jaar (impliciet) te integreren in de vakken en om studenten eerst expliciet kennis te laten maken met de inhoud van het vakgebied en methoden. Het panel kan zich vinden in deze redenering.

Alle studenten volgen in het tweede jaar ook hun gekozen verdiepingspakket (zie Bijlage 1). Het panel ziet de verdiepingspakketten als een goed middel om de diversiteit van de opleiding te structureren. Het panel plaatst wel een kanttekening bij de parallelle door de verschillende pakketten heen: het lijkt erop dat niet alle studenten in gelijke mate (of gelijktijdig) bepaalde vaardigheden oefenen. Dit punt mag volgens het panel versterkt worden.

De profileringsruimte in het tweede (en derde) jaar geeft studenten de mogelijkheid om te verbreden of verdiepen met de keuze voor minoren of een tweede verdiepingspakket. Studenten laten weten dat ze de profileringsruimte soms ook benutten voor het volgen van verdiepende, contextgevendende vakken die zich niet op het vlak van media of communicatie, bevinden zoals geschiedenis of bedrijfskunde. Dit kan op waardering van het panel rekenen omdat zulke verdiepende vakken studenten een bredere theoretische basis geven.

In het derde jaar volgen alle studenten in het blok voorafgaand aan het eindwerk de cursus *CIW-Lab*. Hierin worden verschillende perspectieven en onderzoeksmethoden opgefrist (kwalitatief, kwantitatief, en kritisch-hermeneutisch), ontwikkelen de studenten een onderzoeksplan voor het eindwerk, en beoordelen ze een aantal eindwerken aan de hand van de beoordelingscriteria die ook gebruikt worden bij de beoordeling van hun eigen eindwerk. Zo krijgen ze een beter idee over wat er van hen wordt verwacht. Deze cursus staat zowel in blok 1 op het programma (voor de studenten die hun eindwerk schrijven in blok 2) als in blok 3 (voor de studenten die hun eindwerk schrijven in blok 4).

Studenten schrijven een eindwerk over een thema dat in het verlengde ligt van hun verdiepingspakket en ze hanteren daarbij methoden die ze in hun verdiepingspakket hebben geoefend. Begeleiding vindt plaats in groepjes van ongeveer vijf studenten. De begeleiders ontwikkelen een beschrijving waarin ze een onderzoeksthema introduceren en verwijzen naar een beperkt aantal relevante publicaties. Studenten zoeken zelf relevante aanvullende literatuur, formuleren op basis daarvan een onderzoeksvraag, verzamelen gegevens, en analyseren en/of interpreteren die. Het onderzoek wordt beschreven in een wetenschappelijk verantwoord verslag. Bij de dataverzameling werken de studenten soms samen, maar elke student schrijft een individueel verslag, waarbij hij of zij een eigen (deel)vraag beantwoordt. Voordat studenten hun definitieve verslag inleveren, becommentarieert de begeleider een conceptverslag.

Methodenonderwijs

De opleiding laat in een matrix zien welke eindkwalificaties in de verschillende cursussen worden behandeld. Alle eindkwalificaties komen aan de orde in de verplichte onderdelen van het programma (major). Hiermee beoogt de opleiding te garanderen dat alle studenten de eindkwalificaties op basisoniveau bereiken. Afhankelijk van het gekozen verdiepingspakket bereiken studenten bepaalde

eindkwalificaties op een hoger niveau (zie standaard 4). Dit geldt ook voor de kennis van en inzicht in onderzoeksmethoden.

Het panel heeft uitgebreid gesproken over het methodenonderwijs. Door de integratie van het methodenonderwijs in de cursussen was het niet eenvoudig voor het panel om zicht te krijgen op de vraag waar welke methoden aan de orde komen, en te zien welk niveau studenten uiteindelijk (moeten) bereiken. Het panel heeft wel kunnen vaststellen dat alle studenten een adequate basis ontwikkelen in verschillende onderzoeksmethoden. Het hangt echter van het gekozen verdiepingspakket af voor welke methode(n) verdere verdieping wordt aangereikt en in welke methode(n) studenten een hoger (eind)niveau bereiken. Het panel concludeert op basis van de stukken en gesprekken dat de keuze voor het verdiepingspakket met bijbehorende methode(n) tot gevolg heeft dat studenten zich kunnen kwalificeren voor probleemloze doorstroom naar een aanpalende (Utrechtse) masteropleiding, maar dat ze zich tegelijkertijd ook kunnen diskwalificeren voor doorstroom naar bepaalde masteropleidingen omdat ze het gevraagde instroomniveau niet kunnen bereiken. Het panel geeft de opleiding dan ook ter overweging mee om het methodenonderwijs dusdanig te versterken dat voor iedere CIW-bachelor in ieder geval een probleemloze doorstroming mogelijk is naar de eigen (Utrechtse) CIW-masteropleiding.

Docenten

De opleiding wordt verzorgd door een sterk docententeam die in hun onderzoek actief zijn op de thematiek die centraal staat in de door hen verzorgde cursussen. Ze hebben artikelen gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften (in veel gevallen ook in internationale toptijdschriften) en/of hebben boeken gepubliceerd bij vooraanstaande uitgeverij. Het team bestaat uit docenten uit verschillende departementen die gehuisvest zijn in verschillende gebouwen. Het opleidingsmanagement spant zich met succes in om de samenwerking tussen de docenten met verschillende (fysieke) thuisbases steeds verder te versterken.

Studenten spreken positief over de beschikbaarheid en expertise van hun docenten. Zij krijgen vanaf het eerste jaar onderwijs van hoogleraren, UHDs, UD's, gepromoveerde docenten en – in sommige gevallen – promovendi. Het overgrote deel van de docenten is in het bezit van een BKO of SKO en beschikt over ruime onderwijservaring. Docenten laten weten voldoende mogelijkheden te hebben voor verdere (gunstig geroosterde) professionaliseringsactiviteiten.

Een zorgpunt waarover de opleiding rapporteert, is de hoge werkdruk en het grote aandeel tijdelijke aanstellingen. Met name in de basispakketten worden de cursussen gevolgd door grote aantallen studenten. De werkgroepen worden daarbij (deels) verzorgd door tijdelijke docenten, wat inhoudt dat de cursuscoördinator bijna elk jaar nieuwe docenten moet inwerken. Om de werkdruk onder controle te houden, probeert de opleiding docenten jaarlijks dezelfde cursussen te laten geven, hen twee werkgroepen van dezelfde cursus toe te wijzen, en tijdelijke docenten een langere aanstelling te bieden. Het panel heeft met de opleiding gesproken over deze problematiek en begrijpt dat er geen simpele oplossing voor het probleem voorhanden is. Het panel geeft aan de zorgen van de opleiding te delen en is het er mee eens dat de stabiliteit van het docententeam belangrijk is (o.a. voor de kwaliteit van de onderwijsleeromgeving) en geborgd dient te worden. Een positieve ontwikkeling is de inzet van 10% ontwikkeltijd die docenten kunnen gebruiken om verder te bouwen aan hun cv.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat gewaarborgd is dat de eindkwalificaties binnen het curriculum van de opleiding kunnen worden gerealiseerd. Het curriculum is volgens het panel op een mooie manier opgebouwd. De opleiding blijkt in staat een samenhangend en breed aanbod te realiseren waarin voldoende ruimte blijft voor verdieping en specialisatie. Dat de opleiding daarnaast ook aandacht besteedt aan professionele toepassing ziet het panel als positief.

Er is binnen het curriculum sprake van een duidelijke niveauopbouw, en de leerdoelen van de afzonderlijke vakken werken toe naar de uiteindelijke eindkwalificaties. Het programma is coherent

en de onderdelen zijn op elkaar afgestemd. Het panel plaatst wel een kanttekening bij het gebrek aan parallelie tussen de verdiepingsvakken. De opleiding zou erbij gebaat zijn wanneer dit versterkt wordt.

De mate van verdieping en het niveau dat de studenten bereiken bij bepaalde eindkwalificaties was in het panel onderwerp van gesprek. De opleiding heeft er bewust voor gekozen om verschillen mogelijk te maken in wat studenten bereiken bij de afronding van hun opleiding. Hierdoor is de opleiding in staat het brede CIW-veld te vertalen in haar opleidingsaanbod. Het panel adviseert de opleiding het (te bereiken) niveau wel scherp in de gaten te houden, met name met het oog op een mogelijke doorstroom naar een vervolgopleiding. Het panel is van mening dat iedere afgestudeerde CIW-bachelor een probleemloze doorstroom naar de eigen CIW-master zou moeten kunnen bereiken. Het methodenonderwijs zou versterkt kunnen worden om dit te bereiken.

Het panel concludeert dat er sprake is van een betrokken docententeam dat de opleiding vormgeeft en uitvoert. Het panel heeft geconstateerd dat de opleiding met haar docenten beschikt over alle deskundigheden die nodig zijn om het programma uit te kunnen voeren. De docenten vertegenwoordigen volgens het panel een ruime expertise, zijn gemotiveerd en enthousiast. Hierbij tekent het panel wel aan dat docenten onder druk staan door een hoge werkdruk en veel tijdelijke aanstellingen. Dit probleem staat scherp op de radar van verschillende betrokkenen en de aanpak ervan heeft hoge prioriteit. Het panel onderstreept het belang van goede oplossingen voor deze problematiek.

Het panel heeft ook stilgestaan bij de evolutie van het programma en de wijze waarop (docenten van) de verschillende departementen naar elkaar toe groeien binnen de opleiding. Het panel complimenteert hiervoor met name de coördinatoren van het programma, die er dankzij hun actieve en sturende rol in geslaagd zijn dit proces met succes te begeleiden.

Conclusie

Bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoende'.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

De bacheloropleiding CIW beschikt over een toetsplan waarin de relatie tussen de eindtermen, leerlijnen en leerdoelen is beschreven. Vervolgens staat per leerdoel aangegeven op welke wijze het bereiken ervan wordt getoetst. Het toetsplan is onlangs vernieuwd bij de herziening van de opleiding en is mede tot stand gekomen met behulp van onderwijskundigen. Het plan is positief beoordeeld door de examencommissie.

Cursorisch onderwijs

De opleiding zet verschillende toetsvormen in die passend zijn bij de aard van de leerdoelen die ze toetst. Leerdoelen die gericht zijn op het bijbrengen van kennis en inzicht worden veelal getoetst met schriftelijke tentamens. Leerdoelen die gericht zijn op vaardigheden worden veelal getoetst door middel van opdrachten en verslagen. In welke mate studenten in staat zijn om onder begeleiding onderzoek uit te voeren, wordt veelal getoetst door onderzoeksverslagen te beoordelen. Tegelijkertijd wordt zo de vaardigheid van de studenten beoordeeld om voor vakgenoten op professionele wijze over het verrichte onderzoek te rapporteren. De attitude-eindkwalificaties worden onder andere getoetst door te beoordelen in hoeverre studenten er (schriftelijk of mondeling) in slagen een beredeneerde positie in te nemen in een communicatie- of mediagerelateerd debat. Studenten worden meerdere malen binnen een cursus getoetst. Ze laten weten dat het gebruikelijk is om feedback/inzage te krijgen op gemaakte stukken.

Voor schriftelijke tentamens met open vragen stellen docenten vooraf antwoordmodellen op. Bij de beoordeling van verslagen en presentaties werken ze met een vooraf opgesteld beoordelingsschema waarvan de studenten op de hoogte zijn. Bij de selectie van tentamenvragen, het opstellen van open vragen, het ontwikkelen van antwoordmodellen en het vervaardigen van beoordelingsschema's vindt intervisie plaats. Het merendeel van de cursussen wordt door twee of meer docenten verzorgd. Daar waar slechts één docent een cursus geeft, fungeert de verdiepingspakketcoördinator of een door de coördinator aangewezen docent als klankbord voor de betrokken docent. Het toepassen van het vierogenprincipe wordt niet actief gecontroleerd. De opleiding heeft vertrouwen in de professionaliteit van haar docenten om zich te houden aan de afspraken die rond het ontwikkelen en afnemen van toetsen zijn vastgelegd in het toetsplan. De examencommissie toetst achteraf of dit ook daadwerkelijk het geval is geweest.

Bij verschillende cursussen vinden onderdelen van de toetsing plaats middels groepsopdrachten. Om zicht te krijgen op mogelijk meeliftgedrag hoort bij groepsopdrachten een beknopt verslag waarin de studenten beschrijven hoe de werkverdeling is verlopen. Daarin laten studenten ook weten of het gerechtvaardigd is om alle groepsleden hetzelfde cijfer te geven óf dat er gedifferentieerd moet worden naar inzet en prestaties waardoor sommige leden een hoger en andere leden een lager cijfer zouden moeten krijgen. In de praktijk, zo tekenen de studenten aan, worden vooral groeps cijfers gegeven die voor alle studenten hetzelfde zijn. Mochten de studenten er onderling niet uitkomen, dan moeten ze contact opnemen met hun docent. Een instructie hiervoor is opgenomen in de cursushandleiding.

Eindwerken

Voor de beoordeling van eindwerken wordt gebruik gemaakt van facultaire beoordelingsformulieren, die in samenwerking met de examencommissies en toetscommissie tot stand zijn gekomen. Eindwerken worden altijd door twee beoordelaars beoordeeld, in eerste instantie onafhankelijk van elkaar. De beoordelaars komen in tweede instantie na onderling beraad tot een definitief cijfer en een schriftelijke onderbouwing daarvan. Mochten de beoordelaars het niet eens kunnen worden, dan wordt een derde beoordelaar ingeschakeld. Het panel laat weten dat het zich over het algemeen kan vinden in de cijfers die de beoordelaars voor de eindwerken hebben gegeven. Een kanttekening plaatst het panel bij het gebruik van het beoordelingsformulier en de bij tijd en wijle zwakke invuldiscipline van de beoordelaars; de formulieren zijn soms zeer slordig en/of summier ingevuld. Hierdoor heeft zo'n formulier haast geen functie voor de beoordeelde student. Deze krijgt via het formulier dan wel (een beperkte onderbouwing van) een cijfer, maar geen feedback. De examencommissie laat weten dat beoordelaars informeel op hun gebruik van het formulier worden aangesproken, maar tekent daarbij aan dat de functie van het formulier ter discussie staat. Sommige docenten gebruiken het formulier als feedbackinstrument, andere docenten gebruiken het formulier als een manier om het cijfer te onderbouwen. Het formulier wordt momenteel gedigitaliseerd en het panel spreekt het vertrouwen uit dat de examencommissie dit traject aangrijpt om meer vat te krijgen op de wijze waarop docenten het instrument (moeten gaan) gebruiken.

Het panel heeft uitgebreid stilgestaan bij de samenstelling van de beoordelende teams. De opleidingscoördinator van het betreffende verdiepingspakket wijst de begeleiders aan. De tweede lezer komt pas in beeld wanneer het eindwerk af is; hij of zij weet dan nog niet wat het oordeel van de eerste beoordelaar is. De werkwijze zoals toegelicht door de opleiding kan in principe op instemming rekenen van het panel. Wel geeft het panel ter overweging om in het licht van het bijeenbrengen van docenten en expertises uit verschillende departementen, dit beleid ook tot uiting te laten komen in de samenstelling van de beoordelingsteams. Zo kan worden voorkomen dat er "beoordelingseilanden" ontstaan.

De opleiding organiseert ieder half jaar ijkssessies rond de beoordeling van eindwerken. Vooraf beoordelen de deelnemers een geanoniseerd eindwerk. Tijdens de ijkssessie vergelijken zij hun oordelen met elkaar. Daarmee dragen deze sessies bij aan de vorming van een gedeeld normkader en reduceren ze eventuele onzekerheid bij docenten over de cesuur. Het panel ziet de ijkssessies als bijzonder waardevol en nuttig. Het levert volgens het panel ook vanzelfsprekende overlegmomenten

op waarin docenten uit de verschillende departementen/bloedgroepen met elkaar kunnen samenwerken.

Examencommissie

De bacheloropleiding CIW deelt een examencommissie met de bacheloropleidingen Literatuurwetenschap en Taalwetenschap. De faculteit kent een facultaire toetscommissie die in opdracht van de examencommissies adviseert over opleidingsoverstijgende aspecten van toetsing zoals de invloed van Engelstaligheid, ingangseisen etc. De examencommissies en toetscommissie rapporteren jaarlijks aan het faculteitsbestuur in een gezamenlijk jaarverslag.

De examencommissie bespreekt en becommentarieert ieder collegejaar de toetsing van een deel van het onderwijsprogramma. In 2016-2017 heeft de examencommissie zich gebogen over de gehanteerde toetsen bij de cursussen van de basispakketten. In andere jaren zijn de toetsen in de verdiepingspakketten beoordeeld. Daarvoor vraagt de examencommissie bij de cursuscoördinator de studiehandleiding, de toetsen en antwoordmodellen/scoringsvoorschriften op en vormt zich een oordeel over de adequaatheid van de gekozen toetsen in relatie tot de leerdoelen. Ook beoordeelt de examencommissie jaarlijks een steekproef van eindwerken, waarbij ze ook de door de betrokken beoordelaars ingevulde beoordelingsformulieren meeneemt. Ten slotte controleert zij zaken als het toetsplan en de kwalificaties van bij het onderwijs betrokken docenten. Het panel kwalificeert de examencommissie als alert, enthousiast en doordrongen van de eigen verantwoordelijkheden. De wijze waarop de examencommissie de aanbevelingen van het vorige visitatiepanel ter hand heeft genomen, leidt tot waardering van het huidige panel. Een kanttekening plaatst het panel evenwel bij de (nog onvolkomen) procedure inzake plagiaatdetectie. Hoewel docenten de instructie hebben alle eindwerken en grote opdrachten op plagiaat te controleren, laat de examencommissie weten niet actief na te gaan of dit daadwerkelijk gebeurt. Er wordt momenteel gewerkt aan een systeem voor een automatische plagiaatcheck. Het panel beveelt de opleiding aan om van deugdelijke plagiaatdetectie een prioriteit te maken.

Overwegingen

Het panel heeft nagegaan of de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding gebruik maakt van een recent en deugdelijk toetsplan. De opleiding zet diverse toetsvormen in die aansluiten bij de beoogde eindkwalificaties. Studenten laten weten tevreden te zijn met de ontvangen feedback. Het panel is ook te spreken over de borging van de toetskwaliteit doordat vooraf bij iedere toets het vierogenprincipe wordt toegepast, en over de controle van de examencommissie achteraf.

De procedures rond de beoordeling van de eindwerken zijn in beginsel adequaat, maar het gebruik van het beoordelingsformulier kan verbeterd worden. De ijk sessies zijn zinvol om tot een gedeeld normkader te komen bij de docenten met verschillende expertises en achtergronden. Het panel zou het waarderen als docenten met verschillende expertises en achtergronden ook bij de beoordeling van eindwerken meer met elkaar zouden gaan samenwerken. Het panel is positief over het functioneren van de examencommissie. De invoering van een stevige, verplichte plagiaatdetectie-procedure (die ook actief gecontroleerd wordt op naleving) voor eindwerken en grote opdrachten is een aanbeveling van het panel.

Conclusie

Bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen: het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel eindwerken (scripties) bestudeerd. Het panel hanteerde bij de bestudering van de eindwerken de beoogde eindkwalificaties

en de eisen die de opleiding zelf aan de eindwerken stelt. Tevens sprak het panel tijdens het locatiebezoek met vertegenwoordigers van de opleiding (docenten en examinatoren), afgestudeerden en leden van de examencommissie.

Alle eindkwalificaties worden op basisniveau getoetst in de relevante cursussen van de basispakketten. Afhankelijk van het gevolgde verdiepingspakket worden bepaalde eindkwalificaties op een hoger niveau bereikt. Studenten die de verdiepingspakketten *Digitale Communicatie* of *Media, Communicatie & Markt* hebben gevolgd, verwerven bijvoorbeeld meer kennis en inzicht over het ontstaan en functioneren van media in hun culturele, economische, politieke en internationale context (eindterm 2) dan studenten van de andere verdiepingspakketten. De verdiepingspakketten *Communicatie, Organisatie & Interactie* en *Cultuur, Communicatie & Diversiteit* bieden kennis van en inzicht in beïnvloeding van het communicatieproces. Studenten bestuderen specifiek hoe het communicatieproces wordt beïnvloed door de doelen die communicatiepartners en mediagebruikers nastreven, door de kenmerken van deze partners en gebruikers, én door de kenmerken van het medium waarlangs de communicatie plaatsvindt (eindterm 3).

Afhankelijk van het gevolgde verdiepingspakket zijn studenten getraind in andere onderzoeksmethoden. Bij *Digitale Communicatie, Media, Communicatie & Markt* en *Cultuur, Communicatie & Diversiteit* gaat het daarbij vooral om kwalitatieve en kritisch-hermeneutische methoden, bij *Communicatie, Organisatie & Interactie* vooral om kwantitatieve methoden. De studenten beheersen minimaal één van deze onderzoeksmethoden in voldoende mate om onder begeleiding een wetenschappelijk onderzoek uit te voeren. Daarnaast is in elk verdiepingspakket in één cursus een schrijfpodracht opgenomen waarin de student communiceert of adviseert over een relevant communicatie- of mediafenomeen aan een voor dat fenomeen relevant publiek van niet-vakgenoten (vaardigheidseindterm 5).

Om zicht te krijgen op de realisatie van de beoogde eindkwalificaties bestudeerde het panel voorafgaand aan het bezoek vijftien eindwerken uit de verschillende verdiepingspakketten (inclusief beoordelingen). De bestudeerde producten tonen naar oordeel van het panel in voldoende mate de realisatie van de beoogde eindkwalificaties. Het panel heeft sterke en ook minder sterke eindwerken aangetroffen. Bij de sterke eindwerken trof het panel interessante onderwerpen, relevant en degelijk uitgevoerd onderzoek, en fraai gestructureerde en helder geschreven werken aan. Bij een aantal kwantitatieve scripties sprak het panel met lof over de verfijndheid van de statistische analyses. De werken die het panel als minder sterk kwalificeert, riepen over het algemeen vragen op rond de gekozen methode en de toepassing daarvan, en toonden slordigheden in de rapportering en zwaktes in de structuur.

Alumni

De opleiding heeft op basis van LinkedIn-gegevens in kaart gebracht welke loopbaankeuzes haar alumni hebben gemaakt (cohorten 2013, 2014, 2015 en 2016) Hierbij dient aangetekend dat ongeveer 7% niet op dit platform aanwezig is. Uit deze gegevens blijkt dat ongeveer 18% van de alumni na afronding van de bachelor CIW (tijdelijk) de arbeidsmarkt op gaat. 94% van hen heeft een betaalde baan, veelal in de communicatie- en marketingsector.

Ongeveer driekwart van de alumni kiest voor een vervolgmaster. De populairste master van de Universiteit Utrecht is de aanpalende masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen (ook bekend als Communicatie en Organisatie); die wordt door ongeveer 16% van de alumni gekozen. Het panel ziet het als gemiste kans dat alleen studenten met verdiepingspakket *Communicatie, Organisatie & Interactie* aanspraak kunnen maken op rechtstreekse doorstroom. Het valt op dat een behoorlijk aantal (32%) van de afgestudeerden kiest voor een master aan een niet-Geesteswetenschappelijke faculteit. Afhankelijk van de manier waarop studenten hun vrije ruimte hebben ingevuld, kunnen ze direct instromen bij zulke masters of moeten ze een kort premaster-programma volgen.

Overwegingen

Na bestudering van de eindwerken heeft het panel geconcludeerd dat deze van voldoende wetenschappelijke kwaliteit zijn. Het panel oordeelt ook dat alumni voldoende baat hebben bij de opleiding en goed zicht hebben op de sterke en zwakkere punten van de opleiding. De opleiding kan hier haar voordeel mee doen door deze groep structureler te betrekken bij het onderhouden en verbeteren van haar kwaliteit.

Conclusie

Bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'voldoende'.

ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel komt tot het oordeel 'voldoende' op alle standaarden en daarmee is het eindoordeel voor de opleiding als geheel volgens de beslisregels van de NVAO 'voldoende'.

Conclusie

Het panel beoordeelt de *bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen* als 'voldoende'.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: BEOOGDE LEERRESULTATEN

Bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen

Studenten hebben na afronding van de opleiding kennis over en inzicht in:

1. theorieën over en modellen van de rol van taal, beeld, geluid en media in functionele communicatie; (Dublin descriptor: Kennis & Inzicht)
2. het ontstaan en functioneren van media (massamedia, interactieve media, internet etc.), in hun culturele, economische, politieke en internationale context; (Dublin descriptor: Kennis & Inzicht)
3. hoe het (monoculturele en interculturele) communicatieproces wordt beïnvloed door de doelen (begrijpen, beïnvloeden, verbinden) die communicatiepartners en mediagebruikers nastreven, door de kenmerken van deze partners en gebruikers én door de kenmerken van het medium waarlangs de communicatie plaatsvindt; (Dublin descriptor: Kennis & Inzicht)
4. de gangbare methoden en technieken van wetenschappelijk onderzoek naar media en communicatie. (Dublin descriptor: Kennis & Inzicht)

Studenten hebben na afronding van de opleiding de vaardigheden om:

5. zelfstandig vakliteratuur te vinden, te verwerken en te beoordelen; (Dublin descriptor: Leervaardigheden)
6. communicatie- en mediaobjecten te analyseren; (Dublin descriptor: Toepassing Kennis & Inzicht)
7. onder begeleiding een onderzoek gericht op communicatie- en mediavraagstukken uit te voeren: data verzamelen, analyseren en interpreteren; (Dublin Descriptor: Oordeelsvorming)
8. op professionele wijze te communiceren aan vakgenoten over (eigen en andermans) onderzoek; (Dublin descriptor: Communicatie)
9. helder te communiceren en te adviseren over communicatie- en mediafenomenen aan een voordat fenomeen relevant publiek van niet-vakgenoten; (Dublin descriptor: Communicatie)
10. de verkregen kennis en inzicht van het domein en arbeidsveld toe te passen binnen een maatschappelijke context en te reflecteren op het eigen functioneren binnen het communicatie- en mediadomein. (Dublin descriptor: Toepassing Kennis & Inzicht)

Studenten hebben na afronding van de opleiding een attitude:

11. die analytisch en kritisch is ten aanzien van de maatschappelijke rol van communicatie en media in een nationale en internationale context; (Dublin descriptor: Oordeelsvorming)
12. die besef laat zien van de ethische aspecten van de beroepsuitoefening ende onderzoekspraktijk. (Dublin descriptor: Oordeelsvorming)

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN HET PROGRAMMA

Verplichte cursussen major

Basispakket 1 (30 EC):

Cursuscode	Cursusnaam	Niveau	EC	Blok
CI1V17001	Inleiding Media & Communicatie	1	7,5	1
CI1V17002	Multi-modale Communicatie: Analyse van Tekst en Beeld	1	7,5	1
CI1V17003	Nieuwe Media & Communicatie	1	7,5	2
CI1V17004	Face-to-Face-Communicatie	1	7,5	2

Basispakket 2 (30 EC):

Cursuscode	Cursusnaam	Niveau	EC	Blok
CI2V17001	Media & Maatschappij	2	7,5	3
CI2V17002	Methoden van Communicatie-onderzoek	2	7,5	3
CI2V17003	De Psychologie van de Communicator	2	7,5	4
CI2V17004	Optimalisatie van Communicatie	2	7,5	4

Vorbereiding op het eindwerkstuk (7,5 EC):

Cursuscode	Cursusnaam	Niveau	EC	Blok
CI3V14002	CIW-Lab	3	7,5	1-3

Eindwerkstuk (7,5 EC):

Cursuscode	Cursusnaam	Niveau	EC	Blok
CI3V13002	BA eindwerkstuk CIW	3	7,5	2-4

Academische vaardighedencursus (7,5 EC)

Cursuscode	Cursusnaam	Niveau	EC	Blok
CI2V17005	Schrijven, redeneren & presenteren	2	7,5	2

Verdiepingspakketten – verplichte keuze één pakket (30 EC)

Verdiepingspakket 'Digitale Communicatie':

Cursuscode	Cursusnaam	Niveau	EC	Blok
CI3V18102	Data-analysis in the practice of Communication	3	7,5	1
CI3V18101	Social Media in context	3	7,5	2
CI3V14103	Speelse communicatie en gaming	3	7,5	3
CI3V14104	Mobiele communicatie	3	7,5	4

Verdiepingspakket 'Media, communicatie en markt':

Cursuscode	Cursusnaam	Niveau	EC	Blok
CI3V14201	Media-industrie	3	7,5	1
CI3V14202	Media en representatie	3	7,5	2
CI3V14203	Media en publiek	3	7,5	3
CI3V14204	Media en participatie	3	7,5	4

Verdiepingspakket 'Communicatie, organisatie en interactie':

Cursuscode	Cursusnaam	Niveau	EC	Blok
CI3V14301	Communicatie, cognitie en begrijpelijkheid	3	7,5	1
CI3V14302	Communicatie, emotie en overtuigingskracht	3	7,5	2
CI3V14303	Communicatie, media en interactie	3	7,5	3
CI3V14304	Communicatie, organisatie en crisis	3	7,5	4

Verdiepingspakket 'Cultuur, communicatie en diversiteit':

Cursuscode	Cursusnaam	Niveau	EC	Blok
CI3V18401	Interculturele communicatie	3	7,5	1
CI3V14401	Culturele representaties	3	7,5	2
CI3V14402	Bestuur en management van talige diversiteit	3	7,5	3
CI3V14404	Digitale identiteit	3	7,5	4

Bijbehorende academische contextcursus (7,5 EC):

Cursuscode	Cursusnaam	Niveau	EC	Blok
CI2V18001	Informatiekunde*	2	7,5	1

* Honoursstudenten volgen in plaats van deze cursus de cursus HHP2V17001 *Goed in Geesteswetenschappen*

Toelichting op de verdiepingspakketten

In het verdiepingspakket *Digitale Communicatie* ligt de nadruk op digitale media: social media, games en de inzet van mobiele apparaten in het communicatieproces. In elke cursus van het pakket verdiepen studenten hun vaardigheid in verschillende onderzoeksmethoden en de bijbehorende rapportageconventies. Zo leren studenten datavisualisaties van grote datasets te maken maar ook een kritische discours analyse uitvoeren van social media interfaces en van games. Studenten voeren een beperkt auto-etnografisch onderzoek uit en ontwikkelen een analytische en kritische attitude ten aanzien van de maatschappelijke rol van communicatie en media in een nationale en internationale context. Vanaf het collegejaar 2018-2019 worden twee cursussen in het Engels aangeboden (Digital Data-Analysis, Social Media in Context). Hierdoor staan deze cursussen ook open voor studenten van partneruniversiteiten uit Cardiff, Sheffield en Duisburg-Essen.

In het verdiepingspakket *Media, Communicatie & Markt* ligt de focus op de meer traditionele massamedia zoals krant, televisie en film. Daarbij komt de analyse van media-industrieën in hun institutionele, economische en culturele context aan de orde, en leren studenten ook mediarepresentaties en platformen analyseren. Ook hier geldt dat de studenten in de verschillende cursussen analytische en andere onderzoeksvaardigheden verwerven en leren daarover te

rapporteren. Behalve in de kritische discours analyse verdiepen studenten hun vaardigheden in het uitvoeren en analyseren van interviews. In bijna elke cursus wordt gewerkt aan de vorming van een kritische attitude ten opzichte van de maatschappelijke rol van media.

Verdiepingspakket *Communicatie, Organisatie en Interactie* stelt eindkwalificaties 1 (theorieën over taal, beeld, geluid en media in functionele communicatie) en 3 (hoe wordt het communicatieproces beïnvloed door de nagestreefde doelen, door de kenmerken van de gebruikers én door de kenmerken van het medium) centraal. Daarbij staan op informeren en op overtuigen gerichte boodschappen centraal, maar is er ook aandacht voor de rol van het medium en de organisatorische context. Qua vaardigheden ligt de nadruk op sociaalwetenschappelijke kwantitatieve methoden. Daarbij gaat het niet alleen om het inzetten van die methoden voor het beantwoorden van uit de wetenschappelijk literatuur afgeleide onderzoeksvragen, maar ook om een bestaand op informeren of overtuigen gericht document te optimaliseren op basis van data en wetenschappelijke inzichten. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het ontwikkelen van de vaardigheid om empirisch onderzoek kritisch te evalueren. Ook het ontwikkelen van een kritische attitude ten opzichte van de rol van communicatie in een organisatorische context komt aan de orde.

Verdiepingspakket *Cultuur, Communicatie en Diversiteit* richt zich op de invloed van de culturele achtergrond van gesprekspartners op het communicatieproces, maar ook wordt ingegaan op hoe media een beeld oproepen van culturele groepen en hoe digitale media worden ingezet om een identiteit te creëren. Ook komt aan de orde hoe organisatiekenmerken het taal- en communicatiebeleid van organisaties beïnvloeden. Studenten verwerven een breed scala aan onderzoeksmethoden, variërend van kritische discoursanalyse, conversatie-analyse tot vragenlijstonderzoek. Ook leren ze om een onderzoeksverslag te schrijven en ontwikkelen ze op basis van eigen onderzoek en wetenschappelijke literatuur een advies voor een organisatie over het te voeren taalbeleid. Ten slotte ontwikkelt men een kritische attitude ten opzichte van culturele representaties in media.

BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA

Dinsdag 22 januari 2019		
16.00	16.30	Aankomst panel, welkom door opleiding
16.30	18.45	Startoverleg (en inzien documentatie)

Woensdag 23 januari 2019		
8.45	9.00	Welkom en voorbereiding panel
9.00	9.45	Gesprek met opleidingsmanagement (inhoudelijk verantwoordelijken)
9.45	10.00	Pauze / intern overleg
10.00	10.45	Gesprek met studenten bachelor CIW (incl. OC)
10.45	11.30	Gesprek met docenten bachelor CIW (incl. OC)
11.30	12.45	Intern paneloverleg
12.45	13.30	Gesprek met studenten master CIW (incl. OC)
13.30	14.15	Gesprek met docenten master CIW (incl. OC)
14.15	14.45	Intern paneloverleg
14.45	15.30	Gesprek met studenten master Mediastudies (incl. OC) - <i>Engelstalig gesprek</i>
15.30	16.15	Gesprek met docenten master Mediastudies (incl. OC)
16.15	17.30	Intern paneloverleg: vastleggen eerste bevindingen
17.30	18.15	Gesprek met alumni - <i>Engelstalig gesprek</i>

Donderdag 24 januari 2019		
8.00	8.45	Aankomst en voorbereiding panel
8.45	9.20	Gesprek met examencommissie bachelor CIW
9.20	9.25	Mini-pauze
9.25	10.00	Gesprek met examencommissie masters CIW en Mediastudies
10.00	10.30	Intern overleg
10.30	11.30	Eindgesprek opleidingsmanagement
11.30	13.30	Opstellen voorlopige bevindingen
13.30	13.45	Mondelinge terugkoppeling
13.45	14.00	Pauze
14.00	14.45	Ontwikkelgesprek
14.45	15.00	Afronding (deel van het panel door naar Maastricht University)

BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek vijftien eindwerken bestudeerd van de bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen. De gegevens van de eindwerken zijn bekend bij QANU en zijn op aanvraag beschikbaar.

Het panel heeft tijdens het bezoek onder meer de volgende documenten bestudeerd (deels in *hard copy* en deels via de elektronische leeromgeving):

Algemeen

- Facultaire delen OER
- Handleiding bacheloreindwerkstuk docenten
- Handleiding bacheloreindwerkstuk studenten

Examencommissie

- Rapport Instellingstoets Kwaliteitszorg (ITK)
- Jaarverslag examencommissies Geesteswetenschappen 16-17
- Jaarverslag examencommissies Geesteswetenschappen 17-18
- Verslag facultair overleg 28 november 2016
- Verslag facultair overleg 22 mei 2017
- Notitie Fraude en plagiaat, faculteit Geesteswetenschappen

Careerservices

- Factsheet van UU Career Services 2016-2017
- Factsheet van UU Career Services 2017-2018

Vakkenselectie bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen

A. CIW LAB

- Cursushandleiding
- Cursusinformatie (*digitaal beschikbaar*)
- Toets 0-3 (*digitaal beschikbaar*)
- Tentamens

B. Communicatie, emotie & overtuigingskracht

- Cursushandleiding
- Literatuur (*hardcopy en digitaal beschikbaar*)
- Slides hoor- en werkcolleges (*digitaal beschikbaar*)
- Informatie rond tentamen (*digitaal beschikbaar*)
- Informatie over nota's (*hardcopy en digitaal beschikbaar*)

C. Multi-Modale Communicatie

- Cursushandleiding
- Literatuur (*digitaal beschikbaar*)
- Slides hoor- en werkcolleges (*digitaal beschikbaar*)
- Practica (*digitaal beschikbaar*)
- Verslagen (*digitaal beschikbaar*)
- Tentamens (*hardcopy en digitaal beschikbaar*)
- Evaluatie inclusief docentreactie (*digitaal beschikbaar*)

D. Media en Representatie

- Cursushandleiding
- Literatuur
- Powerpoints / Collegevoorbereidingen
- Opdracht
- Beoordelingsformulieren opdracht

- Tentamen
- Antwoordschema tentamen
- Evaluatie incl. docentreactie